

AGNIESZKA
WARCHULSKA

JANUSZ
CHABIOR

PRZEMYSŁAW
SADOWSKI

MIROŚLAW
ZBROJEWICZ

PODRÓŻ W CZASIE ZAKŁĘTA W KOMPASIE

KOMPAS SZKIELETORA

MATERIAŁY EDUKACYJNE

KOMPAS SZKIELETORA

Jak mówi na początku „Kompasu szkieletora” główny bohater filmu, Champ, historia nie jest zamkniętą księgą. To przeszłość ukształtowała teraźniejszość, o czym razem z chłopcem przekonają się także widzowie. „Kompas szkieletora” wykorzystuje popularny motyw podróży w czasie po to, by skutecznie przekonać młodych odbiorców, że poznawanie przeszłości jest najciekawszą przygodą, a najlepsze scenariusze napisał życie.

Pełen wakacyjnego uroku „Kompas szkieletora” jest wręcz wzorcową opowieścią przygodową dla młodzieży. Będzie idealną propozycją na klasowe wyjście z okazji Dnia Chłopaka, czy po prostu świetną okazją do zintegrowania klasy po wakacjach. Wspólne wyprawy Champa i jego paczki pozwolą poczuć się tak, jakby lato jeszcze trwało. Z pewnością zainspirują też do spędzenia większej ilości czasu na świeżym powietrzu, w lesie, pośród zieleni.

Klasa będzie się świetnie bawić, rozwiązując z bohaterami kolejne zagadki i wyruszając w pełną niebezpieczeństw podróż śladami skarbu Czirokezów. Nauczyciel doceni, że film porusza wiele wartościowych edukacyjnych tematów. Champ mierzy się z wieloma dylematami: wie, że to jego ostatnie lato z kolegami, ponieważ razem z rodzicami się

przeprowadza. Dorasta i drażni go, że decyzję o zmianie miejsca zamieszkania podjęto bez jego zgody, że odebrano mu sprawczość i potraktowano jak dziecko. Podoba mu się koleżanka z paczki i coraz więcej potrafi zrobić sam. Być może uda mu się nawet odnaleźć skarb i ocalić swój ukochany dom. To bohater, z którym łatwo się utożsamić i z którym uczniowie znajdą wiele punktów wspólnych.

ZAPRASZAMY DO KIN NA „KOMPAS SZKIELETORA” JUŻ OD 25 SIERPNI!

Specjalnie na potrzeby tego filmu przygotowaliśmy scenariusze lekcji dla uczniów klas 4-8:

- Dla nauczycieli przedmiotów przyrodniczych mamy lekcję przygotowaną przez Marcina Siuchno, w której uczniowie poznają takie zagadnienia, jak poruszanie się po nieznanym terenie, korzystanie z mapy czy zasady działania kompasu.
- Nauczycielom przedmiotów humanistycznych, zwłaszcza polonistom i historykom, polecamy scenariusz autorstwa Wojciecha Kobusa i Dagmary Świerkowskiej- – Kobus. Znajdą w nim zadania z zakresu kreatywnego pisania i storytellingu, w sposób empiryczny rozbudzające zainteresowanie historią i dorobkiem kulturowym minionych wieków.

Film „Kompas szkieletora” jest dostępny dla grup ze specjalną wideoprelekcją edukacyjną. Lekcja jest dedykowana uczniom klas 4-8 i dotyczy polskich zagadek historycznych, np. złotego pociągu z Wałbrzycha, a także wyjaśnia, czym są gatunki literackie i filmowe. Jak zamówić seans „Kompasu szkieletora” z wideoprelekcją dla swojej klasy? Wystarczy skontaktować się ze swoim kinem – mailowo lub telefonicznie – i poprosić o zorganizowanie takiego pokazu dla grup szkolnej.

O AUTORCE:

Katarzyna Kebernik – literaturoznawczyni, krytyczka i edukatorka filmowa, koordynatorka Zespołu Edukacji Ferment Kolektiv, redaktorka portalu FilmwSzkole.pl, prowadząca rubryki o kinie dziecięcym w „Wychowaniu w przedszkolu” oraz „Życiu szkoły”. O filmach pisze także m.in. dla „KINA”, za teksty o kinie nagrodzona II miejscem w Konkursie o Nagrodę im. Krzysztofa Mętraka (2020, 2023) oraz I miejscem w Konkursie Krytyk Pisze (2020).

SCENARIUSZ 1

ABC ORIENTACJI I BEZPIECZEŃSTWA W TERENIE

Marcin Siuchno, Totemownia.pl

Grupa wiekowa:

szkoła podstawowa, klasy VI-VII

Przedmiot:

geografia

Czas realizacji:

jedna godzina lekcyjna

Zagadnienia edukacyjne:

- Zasady działania kompasu.
- Podstawy orientacji w terenie.
- Jak przygotować się do sytuacji kryzysowej w terenie?

Cele operacyjne:**uczeń/uczennica:**

- wie, jak działa kompas, kiedy i jak można go skutecznie użyć;
- potrafi wskazać podstawowe zasady dotyczące poruszania się w terenie;
- wie, jaką wiedzę należy posiadać i co zabrać ze sobą na wyjście w teren.

Formy i metody pracy:

praca indywidualna, praca w grupie, burza mózgów, samodzielne wyszukiwanie informacji

Materiały pomocnicze:

- atlas geograficzny lub atlas flag,
- podręcznik do geografii,
- komputer lub telefon z dostępem do Internetu,
- karta pracy

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Uczeń ma do dyspozycji kartę pracy. Zadania zostały przygotowane w oparciu o podstawę programową z geografii, ale z uwzględnieniem realnych trudności, które można napotkać w czasie wyprawy, wyjścia lub wycieczki terenowej. Za pomocą zadań podjęto próbę przedstawienia najprostszyc sposobów i technik, dzięki którym można uniknąć sytuacji trudnych lub kryzysowych w czasie wycieczek lub wypraw. Karta pracy ma też na celu wskazanie niezbędnej wiedzy i przedmiotów przydatnych w sytuacji kryzysowej w czasie aktywności outdoorowych. Zadania skierowane są do grupy odbiorców przebywających w terenie (lesie, górach) okazjonalnie, w czasie wakacji, wycieczek szkolnych lub rodzinnych weekendowych wypadów za miasto. Zarówno Państwo, jak i Wasi uczniowie znajdziecie tu proste i podstawowe wiadomości dotyczące bezpiecznego przemieszczania się i orientacji w terenie. Niemniej, jak pokazuje coroczna statystyka służb ratunkowych, wiadomości te są wciąż mało znane.

Zadania w karcie pracy uczniowie mogą rozwiązywać samodzielnie lub w parach. Możecie też rozwiązywać je razem na forum klasy. Warto wspólnie omówić odpowiedzi, być może odnieść się też do doświadczeń uczniów. Ostatnie zadanie można potraktować jako pracę domową, wychodzącą poza ramy geografii.

KARTA PRACY

ZADANIE 1: Czego nie wiesz o kompasie?

Kompas to zdecydowanie najważniejsze i podstawowe narzędzie nawigacyjne. Dzięki niemu odkrywano nowe lądy, dokonywano ekspansji kolonialnych i uzupełniano białe plamy na mapach świata. Nawet dziś, w dobie zasięgu LTE, GPS i wykorzystujących te technologie aplikacji, w opinii większości ludzi uważany jest za przedmiot, dzięki któremu można odnaleźć właściwą drogę. Czy wiesz, jak działa (albo też kiedy nie działa) kompas? Przeczytaj poniższe zdania. Wpisz **P**, jeśli twierdzenie jest prawdziwe. Wpisz **F**, jeśli uważasz, że przedstawione zdanie to kłamstwo.

1	Strzałka kompasu wskazująca północ tak naprawdę wskazuje południowy biegun magnetyczny Ziemi. Wszak to odmienne bieguny magnetyczne się przyciągają.	
2	Biegun geograficzny i biegun magnetyczny Ziemi są w tym samym miejscu.	
3	Kompas niestety nie jest nieomylny. Na jego działanie ma wpływ obecność innych magnesów w okolicy. Jego wskazania zmienia też bliskość dużych konstrukcji metalowych lub urządzeń, przez które płynie prąd, a także rzadkie, za to ciekawe anomalie magnetyczne (np. grunt zbudowany ze skał z dużą ilością żelaza).	
4	Bieguny magnetyczne Ziemi są stałe. Dlatego zarówno pierwsze kompasy skonstruowane w starożytnych Chinach, busole używane przez wielkich odkrywców, jak i wasz szkolny kompas pokazują ten sam kierunek.	
5	Nawet, kiedy wiemy, jak działa kompas, przedmiot ten może być zupełnie bezużyteczny, jeśli idąc na wycieczkę nie sprawdzimy wcześniej na mapach, w którym kierunku i jak biegnie szlak. Wiedza, gdzie znajduje się północ, w sytuacji braku wiedzy o topografii terenu może okazać się niewystarczająca. Kompas nie pokazuje kierunku, w jakim mamy iść!	
6	Ludzie mają zmysł reagujący na zmiany pola magnetycznego Ziemi. Dziś jest on szczątkowy, ale wciąż są wśród nas ludzie, którzy zawsze wiedzą, w jakim kierunku należy iść. Mowa tu nie tylko o Polinezyjczykach czy Aborygenach.	

ZADANIE 2: ABC bezpieczeństwa w terenie

W każde ferie, wakacje i długie weekendy serwisy informacyjne bombardują nas wiadomościami o wypadkach turystów. Większość takich komunikatów kończy się stwierdzeniem, że ci ludzie nie byli właściwie przygotowani do wyjścia w teren. Spróbuj połączyć opis sytuacji kryzysowej z działaniem, które mogłoby jej zapobiec. Uwaga – kilka rzeczy może do siebie pasować! Omów swoje odpowiedzi z kolegami z klasy. Być może ktoś będzie mieć inny (również dobry) punkt widzenia, lub będzie wiedzieć coś na ten temat z własnego doświadczenia.

1. Wyładowany telefon, brak kontaktu z bliskimi lub służbami ratunkowymi.
2. Odwodnienie i wyczerpanie na szlaku.
3. Zabłądzenie na szlaku. Zgubienie drogi.
4. Wychłodzenie.
5. Udar cieplny i odwodnienie w czasie wycieczki.
6. Brak możliwości dalszej wędrówki po zapadnięciu zmroku.
7. Przecenienie swoich sił.
8. Brak odpowiedniej odzieży w wypadku załamania pogody.
9. Zły wybór stopnia trudności trasy.
10. Niepotrzebne alarmowanie służb ratunkowych.

a) Zabierz ze sobą powerbank, a jeśli jesteś w grupie, wyłącz jeden telefon – tak, żeby mieć go naładowanego w razie kłopotów.

b) Naucz się odpuszczać. Nic się nie stanie, jeśli nie przejdziesz całego szlaku lub nie zdobędziesz szczytu.

c) Słuchaj swego ciała. Jeśli masz dość, zawróć. W czasie wysiłku lub upału pij dużo wody. Dostarczaj ciału odpowiednią ilość kalorii.

d) Zawsze spakuj dodatkowe ubranie jako plan B – polar, kurtkę przeciwdeszczową albo chociaż pelerynę. Zabierz koc NRC.

e) Sprawdź prognozę pogody. Jeśli zapowiada się niekorzystnie, odłóż wyprawę na inny dzień. Jeśli pogoda ma się zmienić w ciągu dnia, wyjdź wcześniej lub skróć trasę.

f) Skorzystaj z wiedzy zdobytej na lekcjach geografii! Pamiętaj, że im wyżej, tym chłodniej. W maju w Zakopanem będzie lato, w górach może jeszcze padać śnieg.

g) Sprawdź trasę wcześniej na mapie. Poczytaj o niej w Internecie. Jeśli to możliwe spytaj kogoś, kto nią szedł, o stopień jej trudności.

h) Zabierz ze sobą wodę i jedzenie. Pamiętaj o przekąskach i napojach na „czarną godzinę” – np. spakuj dodatkową butelkę wody i tabliczkę czekolady. Nie licz na to, że kupisz coś po drodze.

i) W teren należy wychodzić rano. Da nam to zapas czasu przed zmrokiem, jeśli stanie się coś nieoczekiwanego na szlaku. Latem rano jest chłodniej, a słońce nie jest tak niebezpieczne.

j) Zawsze należy sprawdzić aktualne warunki panujące na szlaku. W górach chodzi o oblodzenie i ilość śniegu. W lesie warto wiedzieć, czy szlak jest błotnisty, przecina go głęboki strumień lub czy nie są prowadzone na nim prace leśne.

k) Pilnuj czasu. Pamiętaj, że samo zdobycie szczytu lub dojście do celu to tylko połowa sukcesu. Musisz mieć czas, żeby wrócić.

l) Powiedz komuś, dokąd idziesz, gdzie i o której godzinie będziesz w konkretnych miejscach szlaku i kiedy wracasz.

m) Zabierz ze sobą latarkę i apteczkę.

n) Spisz numery telefonu do służb ratunkowych (TOPR, GOPR, Straż Leśna).

o) Nie schodź ze szlaku.

p) Zabierz mapę i kompas. Nie zakładaj, że będziesz mieć cały czas zasięg telefonii komórkowej.

q) Nie traktuj służb ratunkowych jak taksówek. Każda akcja ratunkowa angażuje dziesiątki osób. W większości krajów Europy nieuzasadnione wezwanie ratowników pociąga za sobą zwrot kosztów akcji.

1__ 2__ 3__ 4__ 5__
6__ 7__ 8__ 9__ 10__

ZADANIE 3

Na lekcjach geografii, a wcześniej także na zajęciach przyrody omawiano szereg sposobów na wskazywanie kierunków świata w terenie. Te same sposoby można znaleźć też we wszelkich poradnikach i podręcznikach przetrwania. Wiele z tych sposobów jest mocno umowna i zależy od wielu czynników. Warto o nich pamiętać, ale też znać ich ograniczenia. Do każdej z poniższych metod wyznaczania kierunków świata dopisz jedną mocną i słabą stronę.

a) Mech rosnący na kamieniach i pniach od północnej strony.

Mocna strona

Słaba strona

b) Cień rzucany przez słońce w południe wskazuje północ.

Mocna strona

Słaba strona

c) Gwiazda Polarna wskazuje północ.

Mocna strona

Słaba strona

d) Numery oddziałów leśnych (na słupkach, które można znaleźć przy skrzyżowaniach dróg leśnych) zapisane tak, że kierunek wyznaczany między dwiema najmniejszymi wartościami to północ.

Mocna strona

Słaba strona

e) Mrowisko, którego łagodniejszy stok skierowany jest ku południu.

Mocna strona

Słaba strona

f) Korony samotnych drzew, które są bardziej rozbudowane w kierunku południowym.

Mocna strona

Słaba strona

Odpowiedzi do zadań: _____

Zadanie 1

1.-P

2.-F. Biegun magnetyczny Ziemi jest nieco przesunięty względem bieguna geograficznego. Różnica kątowa między nimi to deklinacja magnetyczna. Co najciekawsze, jest ona nie tylko zmienna w przestrzeni, ale też czasie. Oczywiście ma to znaczenie, gdy nasz cel oddalony jest o setki kilometrów. W turystyce wspomniane odchylenie jest minimalne.

3.-P.

4.- F. W historii geologicznej globu bieguny magnetyczne były w ciągłym ruchu. Wielokrotnie odchylały się na boki, a nawet zamieniały się miejscami. Badania i próby udowodnienia tego zjawiska to świetny materiał na pracę domową lub ciekawe wypracowanie.

5.-P.

6.-P. To fakt naukowy. Punktem wyjścia do badań byli Polinezyjczycy, którzy skutecznie potrafili wskazać kierunki geograficzne na pełnym morzu, przy braku widocznego słońca.

Zadanie 2

W tym zadaniu nie narzucamy właściwych odpowiedzi. Ważniejsze są tu własne przemyślenia ucznia i dyskusja nad jego wyborami. W zadaniu są wypisane najczęstsze problemy turystów w terenie. Być może ktoś z klasy będzie mieć własne doświadczenia, o których będzie można podyskutować.

Zadanie 3

W terenie, w lesie lub górach znane nam sposoby wyznaczania kierunku w terenie mogą po prostu nie działać lub zależeć od tak wielu czynników, iż mogli skorzystać z nich jedynie specjaliści. Nigdy jednak nie wiadomo, który z nich może okazać się przydatny. Poniżej propozycje poprawnych odpowiedzi.

a) Mech rosnący na kamieniach i pniach od północnej strony.

Mocna strona

Mech rośnie wszędzie – na kamieniach, pniach drzew, murach domów.

Słaba strona

Nie ma mchu. Kiedy drzewo lub kamień jest w kompletnym cieniu, mech rośnie z każdej strony.

b) Cień rzucany przez słońce w południe wskazuje północ.

Mocna strona

Słońce jest wszędzie dostępne.

Słaba strona

Trzeba wiedzieć, która jest godzina. Nie działa nocą. Nie działa w pochmurne dni.

c) Gwiazda Polarna wskazuje północ.

Mocna strona

Widoczna o każdej porze roku na półkuli północnej.

Słaba strona

Ten sposób działa tylko w nocy. Trzeba wiedzieć, gdzie znajduje się gwiazda.

d) Numery oddziałów leśnych (na słupkach, które można znaleźć przy skrzyżowaniach dróg leśnych) zapisane tak, że kierunek wyznaczany między dwiema najmniejszymi wartościami to północ.

Mocna strona

Wszystkie lasy są podzielone w siatkę kwadratów. Słupki z numerami można znaleźć przy większości linii oddziałowych (tędy są prowadzone często drogi leśne krzyżujące się pod kątem prostym).

Słaba strona

Trzeba znaleźć słupek z numerami. Trzeba wiedzieć, które numery wskazują północ.

e) Mrowisko, którego łagodniejszy stok skierowany jest ku południu.

Mocna strona

Jeśli mrowisko jest w lesie, łatwo można je znaleźć, bo jest duże.

Słaba strona

Może nie być mrowiska w okolicy. Mrowisko może mieć wszystkie ściany równe.

f) Korony samotnych drzew, które są bardziej rozbudowane w kierunku południowym.

Mocna strona

Łatwo odczytać właściwy kierunek.

Słaba strona

W okolicy może brakować samotnego drzewa.

O AUTORZE:

Marcin Siucho – przyrodnik, ornitolog, przewodnik i edukator, autor projektu Totemownia.pl.

SCENARIUSZ 2

LITERATURA I KINO JAKO FORMA PODRÓŻY W CZASIE

Dagmara Świerkowska-Kobus, Wojciech Kobus

Grupa wiekowa:

szkoła podstawowa, klasy IV-VIII

Przedmiot:

język polski

Czas realizacji:

2 godziny lekcyjne

Zagadnienia edukacyjne:

- Film przygodowy jako kreacja przeszłości i przyszłości.
- Kształtowanie umiejętności pracy w grupie.
- Rozwijanie kreatywności i praktycznych umiejętności pisania twórczego.

Cele operacyjne:**uczeń/uczennica:**

- świadomie i z uwagą odbiera filmy, koncerty, spektakle, programy radiowe i telewizyjne, zwłaszcza adresowane do dzieci i młodzieży;
- wskazuje cechy charakterystyczne przekazów audiowizualnych (filmu przygodowego);
- odnosi treści tekstów kultury do własnego doświadczenia;

- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohatera;
- myśli kreatywnie i krytycznie, formułuje własne opinie;
- wykorzystuje twórcze pisanie;
- tworzy opowiadania związane z treścią utworu (w formie dziennika);
- doskonali różne formy zapisywania pozyskanych informacji.

Formy i metody pracy:

dyskusja, interpretacja fragmentów lektur z podstawy programowej: „Przygody Tomka Sawyera” M. Twaina oraz „Szatana z siódmej klasy” K. Makuszyńskiego; praktyczne wykorzystanie wiedzy na temat gatunku filmowego, pisanie dziennika.

Materiały pomocnicze:

- wydruki dołączonych kart pracy,
- kartki papieru (np. A3),
- markery, kredki, pisaki.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

ZAŁĄCZNIK 1

CZĘŚĆ I

Do przygotowania przed lekcją: Wydrukuj ilustracje przygotowane w **załączniku 1** (lub narysuj podobne symbole) i każdą z kartek potnij na taką samą liczbę części. Fragmenty będą służyły do rozlosowania grup, a więc musisz uwzględnić liczbę osób uczęszczających na zajęcia. Przykład: jeśli klasa liczy 30 osób, każdą z ilustracji (jest ich 6) potnij na 5 części, możesz wykorzystać tylko wybrane motywy.

Dyskusja

Przed obejrzeniem filmu „Kompas szkieletora” zadaj grupie kilka pytań, które pozwolą im przedstawić swoje wyobrażenie na temat **filmu przygodowego**.

Zadaj przykładowe pytania:

Jakie filmy są według was wciągające?

Czego nie może zabraknąć w dobrym filmie?

Co to znaczy, że film jest przygodowy?

Czy w każdym filmie przygodowym musi być czarny charakter/potwory/tajemnica do rozwiązania? Do czego są one widzom potrzebne?

Czy film przygodowy powinien mówić o przeszłości czy o przyszłości?

Uczennice i uczniowie zapewne wspomną o efektach specjalnych, być może też tym, że film powinien trzymać w napięciu. Warto wyjaśnić im, że film przygodowy ma przede wszystkim charakter rozrywkowy, ale może przedstawiać też w ciekawy sposób fakty historyczne lub nakreślać imponujące wizje przyszłości.

Praca w grupie

Przygotowane z wyprzedzeniem pocięte fragmenty rozłóż na jednym ze stołów. Każda osoba powinna podejść i wybrać jeden element. Następnie wyjaśnij grupie, że należy odszukać w klasie osoby, które mają kawałki tego samego obrazka. W taki sposób wyłonią się współpracujące ze sobą do końca lekcji zespoły.

Każda z grup powinna dowiedzieć się, że ułożony obrazek jest dla nich wskazówką, która posłuży im do przygotowania zapowiedzi najciekawszego filmu przygodowego, jaki mogą sobie wyobrazić.

Grupa wciela się w producentów filmowych, którzy powinni przygotować projekt filmu przygodowego uwzględniający poniższe elementy:

opis fabuły uwzględniający element z poskładanego obrazka

(jeśli pojęcie fabuły nie jest znane, należy je przedstawić);

tytuł filmu;

główni bohaterowie;

projekt plakatu.

ZAŁĄCZNIK 2

Grupy mogą skorzystać z karty pracy (**załącznik 2**) lub przygotować projekty na większych kartkach.

Podsumowanie

Poszukajcie wspólnie elementów, które pojawiły się w każdej grupie. Zastanówcie się, dlaczego tak się stało. Czy mają one duże znaczenie w konstruowaniu tego, czego szukamy w filmach przygodowych jako widzowie?

Podsumuj spotkanie zaproszeniem uczennic i uczniów do obejrzenia/wspólnego seansu filmu „Kompas szkieletora”.

CZĘŚĆ II

Dyskusja

Po obejrzeniu filmu „Kompas szkieletora” zadaj grupie kilka pytań, które pozwolą im wyrazić wrażenia i opinie na jego temat.

Jaka jest sytuacja rodzinna Champa (głównego bohatera)?

Co Champ znajduje w lesie?

Kto pomaga Champowi w odnalezieniu skarbu?

Pieniądze, rodzina, dom. Co ma największą wartość dla bohaterów filmu?

*Jaki wpływ na życie bohaterów miały poprzednie pokolenia?
(Powinien zostać podkreślony wpływ człowieka na innych ludzi, a także na możliwość oddziaływania na przyszłe pokolenia.)*

Dlaczego Joshua tworzył pamiętnik?

Praca w grupach

Jakie rodzinne tajemnice może skrywać dom? Do przeprowadzenia tego zadania należy rozdać uczniom **załącznik 3** zawierający fragmenty powieści „Szatan z siódmej klasy” i „Przygody Tomka Sawyera”. Uczniowie w grupach zapoznają się z tekstami, a ich zadaniem będzie kontynuacja historii tajemniczych przedmiotów występujących w tych lekturach. Każda grupa (maksymalnie 5 osób) tworzy **własną wersję historii** o tajemniczym przedmiocie. Siedzące w kole osoby dopisują po kolei po jednym zdaniu opowiadania, widząc tylko zdanie poprzedzające (dalsze zdania są zagięte w formie harmonijki). Po wykonaniu zadania poproś uczennice i uczniów o przedstawienie swoich projektów przed całą klasą.

ZAŁĄCZNIK 3

Podsumowanie

Zapytaj uczniów i uczennice o wrażenia związane z tworzeniem opowiadania – kontynuacji losów bohatera/przedmiotu. Jak czuli się, dzieląc się opowieścią w grupach, a jak przed całą klasą? Czy udało im się zachować ciągłość wydarzeń? Czy udało im się poruszyć wątek skarbu? W jaki sposób przedmioty przenoszą nas w czasie? Zachęć uczniów do refleksji na temat przedmiotów jako nośników pamięci i/lub wartości.

Samodzielna praca/zadanie domowe

Zapytaj uczennice i uczniów, co dla nich jest skarbem rodzinnym, ważną rzeczą, którą chcieliby przekazać kolejnym pokoleniom. Niektórzy pewnie znajdą szybko taki obiekt. Ważne, aby zwrócić uwagę uczniów, że nie jest to proste zadanie i może wymagać chwili zastanowienia. W związku z tym warto ich uspokoić i poprosić, aby dali sobie czas na tę odpowiedź. To będzie również świetny temat, by poruszyć go w domu i zapytać własnych rodziców o taką rzecz.

Zadanie polega na stworzeniu pamiętnika. Uczniowie powinni zastanowić się nad perspektywą Joshuy i celu, jaki mu przyświecał w tworzeniu dziennika.

Treść polecenia

Stwórz wpis do dziennika z jednego, bardzo ważnego dla Ciebie dnia. Twój dziennik zostanie odczytany przez człowieka z przyszłości. Zwróć się do niego bezpośrednio. Opisz to, co nazwałbyś/nazwałabyś skarbem i co, według Ciebie, mogłoby mu się spodobać w Twoim świecie.

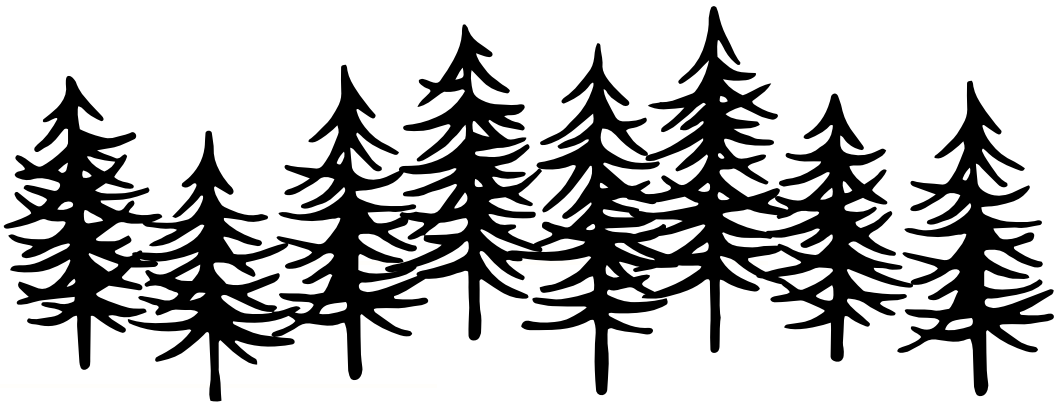
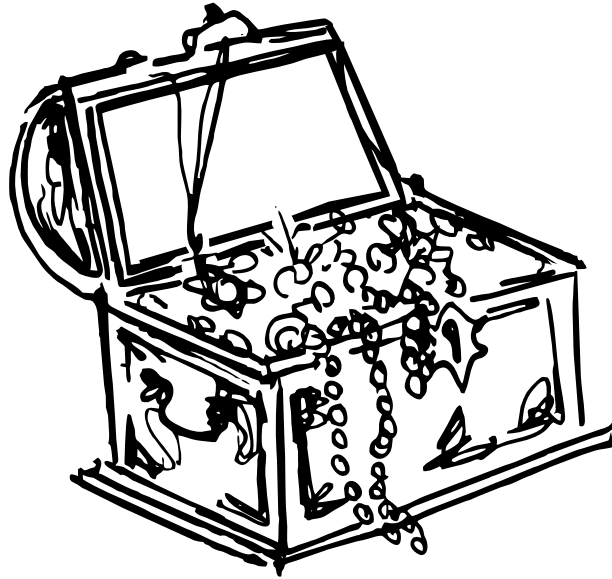
Po wykonaniu zadania poproś co najmniej dwie osoby o podzielenie się swoimi dziennikami – być może w ramach wstępu do kolejnej lekcji. Zastanówcie się wspólnie nad podobieństwami i różnicami między dziennikiem Joshuy Rydera a pracami uczniów. Podkreśl to, co stanowi dla nich wartość wspólną.

O AUTORACH:

Dagmara Świerkowska-Kobus - doktorantka Szkoły Doktorskiej Nauk o Języku i Literaturze UAM. Zajmuje się genologią lingwistyczną w kontekście zjawiska slamu poetyckiego w Polsce. Autorka i koordynatorka projektów realizowanych we współpracy z Wydziałem Oświaty Urzędu Miasta w Poznaniu. Nauczycielka, edukatorka w zakresie wielokulturowości i pisania kreatywnego.

Wojciech Kobus - nauczyciel, poeta, muzyk. Laureat Stypendium Artystycznego Miasta Poznania w roku 2022. Mistrz Polski w slامية poetyckim. Ze swoją twórczością slammerską występował w kraju i za granicą. Prowadzi warsztaty z kreatywnego pisania dla młodzieży, osób dorosłych i seniorów.

ZAŁĄCZNIK 1

ZAŁĄCZNIK 2

Najlepszy film przygodowy

STWORZENIE CIEKAWEGO FILMU TO
PRAWDZIWA PRZYGODA! SPRÓBUJcie
STWORZYĆ WŁASNY PROJEKT FILMU
PRZYGODOWEGO. JAKI POWINIEN MIEĆ TYTUŁ?
CO POWINNO ZNALEŻĆ SIĘ NA PLAKACIE, BY
ZACHĘCIĆ WIDZÓW DO OBEJRZENIA FILMU?
KTO BĘDZIE GŁÓWNYM BOHATEREM?
NAJLEPSZY FILM PRZYGODOWY POWSTANIE
JUŻ LADA MOMENT!

TYTUŁ FILMU:

FABUŁA:

FABUŁA
TO UKŁAD ZDARZEŃ
PRZEDSTAWIONYCH
W UTWORZE LITERACKIM
LUB W FILMIE.

BOHATEROWIE:

ZAŁĄCZNIK 3

Wytrzasnęli jakąś starą, kulawą motykę oraz pogiętą łopatę i ruszyli za miasto. Mieli przed sobą trzy kilometry drogi. Przyszli na miejsce zgrzani i zziębnięci. Rzucili się na ziemię w cieniu pobliskiego wiązu, by odpocząć [...]

— Powie, Huck, jeżeli znajdziemy tutaj skarb, to co zrobisz ze swoją częścią?

— Codziennie będę sobie kupował kawałek tortu i szklankę wody sodowej i będę chodził do każdego cyrku, który do nas przyjedzie. To dopiero będzie życie!

— I nic nie będziesz odkładał na przyszłość?

— A po co mam odkładać?

— No, żebyś miał później z czego żyć.

— To by się na nic nie zdało, bo kiedy pewnego dnia mój stary wróci do naszego miasta, to zaraz położy łapę na wszystkich pieniądzach, których nie zdążę wydać. Gwarantuję ci, że on by się szybko uporał z moim skarbem. A ty, Tomek, co zrobisz ze swoją połową?

— Kupię sobie nowy bęben, prawdziwy miecz, czerwony krawat i małego buldoga, a potem się ożenię.

— Ożenisz się?

— Aha!

— Tomek! Czyś ty zwariował [...] jak ty się ożenisz, to ja już zostanę zupełnie sam na świecie.

— Coś ty! Będziesz mieszkał razem z nami! No, ale teraz trzeba wstać i zabrać się do kopania.

Przez pół godziny pracowali w pocie czoła. Bez rezultatu. Męczyli się następne pół godziny — znowu nic. Pierwszy nie wytrzymał Huck:

— Czy oni zawsze tak głęboko zakopują? — wysapał.

— Czasami, ale nie zawsze. Na ogół nie. Chyba wybraliśmy złe miejsce. Wybrali więc inne i zaczęli kopać na nowo. Szło im ciężko, ale praca posuwała się naprzód. Jakiś czas kopali w milczeniu. Wreszcie Huck oparł się na łopacie, otarł rękawem pot z czoła i zapytał:

— Gdzie chcesz kopać potem, gdy tu skończymy?

— Może zabierzemy się do tego starego drzewa na wzgórzu Cardiff, za domem wdowy Douglas?

— Zdaje się, że to będzie dobre miejsce. Ale czy wdowa nie odbierze nam skarbu? Przecież to jest jej ziemia.

— Ha! Niech tylko spróbuje zabrać! Zakopany skarb należy do tego, kto go znalazł. Nieważne, na którym był terenie. To uspokoiło Hucka. Znowu podjęli pracę [...]

Mark Twain, Przygody Tomka Sawyera, wolnelektury.pl

Serwis ten, uzupełniony przez tę znajdę–filizankę, sprzedano za wieleset tysięcy franków. I w tym domu jest zapewne coś, co przypomina ową filizankę; musi to być rzecz niepozorna, nierzucająca się w oczy, nieznaną nikomu. Musi mieć większą wartość niż cała wieś. Co to może być? Drzwi? Nie, to nie drzwi... Wedle wszelkiego prawdopodobieństwa na jakichś drzwiach musi się znajdować jedynie wiadomość o tym tajemniczym przedmiocie, jakiś znak, ślad jakiś. Skąd jednakże wie o tym nieznany człowiek [...]? [...] Dokument? Wątpić należy, aby ktokolwiek szukał dokumentu z takim nakładem trudu i w sposób pełen niebezpieczeństw. W żadnym wypadku nie szukałby kawałka pergaminu lub spłowiałego na stoniową kość kawałka papieru nieznany Francuz. Czy to skarb, zamurowany w ścianie domu, zagrzebany pod podłogą lub wiszący na łańcuchu w piekielnym kominie? Mógłby to być skarb, gdyby Gąsowscy byli kiedykolwiek bogaci. Adaś wie jednak z opowieści profesora, że się tu nie tylko nigdy nie przelewało, lecz czasem bywało zgoła sucho: ściślej mówiąc — i goło, i sucho. Na lekkich, piaszczystych poletkach siedzący dziedzice tych włości więcej zbierali czerwonych grzybów niż czerwonych złotych. Gąsowcy byli uczciwą szlachtą, lecz nawet ów brodacz w zbroi musiał często gryźć własną brodę zamiast marcepanów; a babki na portretach wcale nie pływają w dostojnej tłustości, lecz postawą żywo przypominają rycerskie kopie.

Kornel Makuszyński, *Szatan z siódmej klasy*, Nasza Księgarnia, 2017.

Korekta:
Paulina Kulesza

Redakcja:
Katarzyna Kebernik

Opracowanie merytoryczne:
Zespół Edukacji Ferment Kolektiv

Opracowanie graficzne:
Adam Romel